

Uvod

Ljudske su sposobnosti u populaciji statistički raspoređene po Gausovoj, zvonastoj krivulji normalne distribucije. To znači da većina ima određenu sposobnost razvijenu na nekoj prosečnoj osnovi, dok se broj pojedinaca s povećanim ili smanjenim sposobnostima simetrično smanjuje. One pojedince koji imaju jednu ili više sposobnosti značajno natprosečno razvijene obično nazivamo nadarenima u toj sposobnosti (Koren, 1989.). U Velikoj Britaniji za takve se pojedince upotrebljava izraz "sposobniji" (more able).

Darovito dete je dete rođeno s neuobičajenom sposobnošću da savlada određeno područje (ili područja) (Winner, 2005.). Genij je ekstremnija verzija darovitog deteta koje stvara na stupnju odrasle osobe iako je još uvek dete. Takva su deca kreativna u smislu malog "k": ona samostalno otkrivaju pravila svojeg područja i smišljaju neobične strategije za rešavanje problema. Ona su retko kreativna u smislu velikog "K": to označava zahvaćanje i variranje područja (Winner, 2005.). Kada odrastu takva deca nekad postaju stručnjaci u svojem području; a stručnost nije kreativnost. Stručnjaci ostvaruju visoke rezultate u svom području, kreativni ga menjaju. Kreativni put zahteva i buntovnu posebnost, preuzimanje rizika i motivaciju za uzdrmanjem utvrđene tradicije.

Ellen Winner izraz "darovitost" koristi za opisivanje dece s ova tri obeležja: 1. prevremena razvijenost (brže napredovanje od prosečne dece); 2. insistiranje da sviraju po svom (viši kvalitet postignuća, drugačiji putevi učenja, samostalnost i samopouzdanje) i 3. žar za savladavanjem (visoka motivisanost, opsesivan interes). U darovitim je lako uočljiva intrizična motivisanost. Za razliku od ekstrizične motivacije koja nije sama sebi svrha, već je instrumentalna za postizanje nekih vanjskih ciljeva, intrizična motivacija je ponašanje koje se izvodi zbog sebe samog, zbog vlastitog zadovoljstva. Darovite ne treba nagovarati na vežbanje, a njihovo područje im je ujedno i rasonoda.

Talentovan je reč koja dolazi iz grčkog jezika - talanton, odnosno latinskog jezika - talentum, a izvorno znači meru, pa zdelicu kojom se meri, pa zlatan novac. Onaj koji je imao talenta bio je osoba s merom, s osećajem za (zajedničku) meru i kao takav (duhovno) bogat.

Razlikujemo još i izraze otkrivanje i identifikacija nadarenih prema Ivanu Korenu. Pojmovno, otkriti (prepoznati) znači samo indicirati nadarenog pojedinca, a identifikovati znači utvrditi njegov identitet, tj. utvrditi skup osobina koje poseduje, vrstu i stupanj njegove nadarenosti (Koren, 1989.). U procesu otkrivanja više sudeluju učitelji, a u proces identifikacije se uključuju i posebni stručnjaci (psiholozi, pedagozi, sociolozi, lekari).

Definicije darovitosti

Kada govorimo o darovitosti, glavno pitanje koje nam se nameće je »šta je darovitost«. Ne postoji jedan ispravan odgovor, već mnogobrojni i različiti odgovori koji uzimaju u razmatranje mnoge uslove kao što su: vreme njenog javljanja (darovito dete – odrasli stvaralac), karakteristike ponašanja ili predviđanje budućeg ponašanja (stvaralaštvo – potencijalna darovitost), vrstu ponašanja (opšte sposobnosti – specifične sposobnosti), itd.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com